

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-713/20

**Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank
proti
X**

in

**Y
proti
Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Centrale Raad van Beroep)

Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 13. oktobra 2022

„Predhodno odločanje – Socialna varnost delavcev migrantov – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 11(3)(a) in (e) – Oseba, ki stalno prebiva v državi članici in opravlja dejavnost zaposlene osebe v drugi državi članici – Pogodba o zaposlitvi, sklenjena z eno samo agencijo za zagotavljanje začasnega dela – Napotitve v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela – Obdobja prekinitev – Določitev zakonodaje, ki se uporablja v obdobjih med napotitvami v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela – Prenehanje delovnega razmerja“

Socialna varnost – Delavci migranti – Zakonodaja, ki se uporablja – Oseba, ki stalno prebiva v eni državi članici in prek agencije za zagotavljanje začasnega dela s sedežem v drugi državi članici opravlja napotitve na začasno delo na ozemlju te druge države članice – Veljavnost zakonodaje države članice njenega stalnega prebivališča za to osebo v obdobjih med temi napotitvami na delo – Pogoj – Prenehanje delovnega razmerja v navedenih obdobjih

(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 883/2004, člen 11(3)(a) in (b))

(Glej točke 40, 43, 44, 48, 50 in 53 ter izrek.)

Povzetek

X (nizozemska državljanka s stalnim prebivališčem v Nemčiji) in Y (poljski državljan s stalnim prebivališčem na Poljskem) sta januarja 2013 oziroma julija 2007 na Nizozemskem začela opravljati dejavnost zaposlene osebe prek agencij za zagotavljanje začasnega dela. X je z agencijo za zagotavljanje začasnega dela sklenila pogodbo o zaposlitvi, v okviru katere je opravljala napotitve v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela, med katerimi so bila obdobja, v katerih je opravljala neodplačne naloge in gospodinjska dela za majhno plačilo, prav tako na Nizozemskem. Y pa je z agencijo za zagotavljanje začasnega dela sklenil zaporedne pogodbe o zaposlitvi, med katerimi je bilo več obdobji.

X je julija 2015 prejela seznam pokojninskih dajatev, ki ji bodo pripadale, iz katerega je izhajalo, da je bila, ker je stalno prebivala v Nemčiji, na podlagi nizozemskega sistema socialne varnosti zavarovana le v obdobjih, ko je dejansko delala za agencijo za zagotavljanje začasnega dela na Nizozemskem, ne pa tudi v obdobjih med napotitvami v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela.

Y, ki ni delal od 1. januarja do 7. februarja 2016, je bil obveščen, da za januar in februar 2016 ni upravičen do družinskega dodatka na podlagi nizozemskega sistema socialne varnosti, ker na prvi delovni dan obeh mesecev na Nizozemskem ni opravljal poklicne dejavnosti.

Obe zadevni osebi sta zoper odločbo, sprejeto v zvezi z njima, vložili tožbo pri rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska). Predložitveno sodišče, Centrale Raad van Beroep (višje sodišče za zadeve s področja socialnega varstva in javnih uslužbencev), pri katerem sta bili vloženi pritožbi zoper sodbi sodišča v Amsterdamu, šteje, da se ta spora nanašata na vprašanje, ali je vključitev zadevnih oseb v nizozemski sistem socialne varnosti v obdobjih med napotitvami v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela prenehala. Navedeno sodišče meni, da je za to treba določiti zakonodajo, ki se na podlagi Uredbe št. 883/2004 uporablja v teh obdobjih.¹

Sodišče je presodilo, da na podlagi navedene uredbe² za osebo, ki stalno prebiva v eni državi članici in prek agencije za zagotavljanje začasnega dela s sedežem v drugi državi članici opravlja napotitve na začasno delo na ozemlju te druge države članice, v obdobjih med navedenimi napotitvami na delo velja nacionalna zakonodaja njene države članice stalnega prebivališča, ker na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z agencijo za zagotavljanje začasnega dela, delovno razmerje v teh obdobjih preneha.

Presoja Sodišča

Sodišče je najprej opozorilo na načelo iz člena 11(3)(a) Uredbe št. 883/2004, da za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe v eni državi članici, velja zakonodaja s področja socialne varnosti te države članice. Nato je Sodišče v zvezi z vprašanjem, ali je treba za zadevni osebi šteti, da sta v navedenih obdobjih opravljali dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe, navedlo, da je pojem „dejavnost zaposlene osebe“ opredeljen kot katera koli dejavnost ali enakovreden položaj, ki se kot tak obravnava v zakonodaji s področja socialne varnosti države članice, v kateri taka dejavnost ali enakovreden položaj obstaja.³

V obravnavanem primeru pa je X svojo dejavnost opravljala na podlagi pogodbe o delu prek agencije za zagotavljanje začasnega dela za določen čas, na podlagi katere se je delovno razmerje začelo ob dejanskem začetku njene dejavnosti in končalo ob prenehanju te dejavnosti. Zato v obdobjih med njenimi napotitvami v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela med X in agencijo za zagotavljanje začasnega dela ni obstajalo delovno razmerje. Poleg tega dejavnosti, ki jih je X v teh časovnih obdobjih opravljal na Nizozemskem, ni mogoče šteti za dejavnost zaposlene osebe ali enakovreden položaj v smislu nizozemske zakonodaje. Kar zadeva Y, je v obdobju med pogodbama, ki ju je ta sklenil z agencijo za zagotavljanje začasnega dela, delovno razmerje med njim in to agencijo prenehalo.

¹ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

² Natančneje, njenega člena 11(3)(a) in (e).

³ Glej člen 1(a) Uredbe št. 883/2004.

Iz tega izhaja, da zadevni osebi zaradi prenehanja opravljanja poklicne dejavnosti v obdobjih med svojimi napotitvami v okviru dela prek agencije za zagotavljanje začasnega dela nista opravljali dejavnosti zaposlene osebe niti nista bili v enakovrednem položaju v smislu nizozemske zakonodaje. Zato nista spadali na področje uporabe člena 11(3)(a) Uredbe št. 883/2004, tako da zanju ni veljala nizozemska zakonodaja. Za uporabo zakonodaje države članice zaposlitve je namreč vedno potreben obstoj neprekinjenega delovnega razmerja. V teh okoliščinah sta zadevni osebi v navedenih obdobjih spadali na področje uporabe člena 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004⁴, ki je podredno pravilo, ki se uporablja za vse osebe, ki so v položaju, ki ga posebej ne urejajo druge določbe te uredbe, s katero je uveden celovit sistem za določitev zakonodaje, ki se uporablja, in je zanju posledično veljala zakonodaja države članice stalnega prebivališča.

⁴ V skladu s to določbo za vsako drugo osebo, za katero se pododstavki (a) do (d) navedenega odstavka ne uporabljajo, velja zakonodaja države članice stalnega prebivališča, brez poseganja v druge določbe te uredbe, s katerimi se ji jamčijo dajatve v skladu z zakonodajo ene ali več drugih držav članic.